

Overgangsregeling 2023-2025 Vereenvoudiging bekostiging PO

Op 1 januari 2023 zal de bekostiging van het primair onderwijs worden vereenvoudigd. De vereenvoudiging van de bekostiging is op macro-niveau budgetneutraal maar leidt wel tot herverdeeleffecten. Daarom zal er een overgangsregeling zijn, waarbij scholen en schoolbesturen in drie kalenderjaren (2023, 2024 en 2025) geleidelijk kunnen wennen aan de nieuwe hoogte van de bekostiging. Een indicatie van de herverdeeleffecten per school en per school bestuur is door het Ministerie van OCW in oktober 2021 [gepubliceerd](#).

In deze handreiking wordt de overgangsregeling apart toegelicht voor bo-scholen, voor sbo-scholen en voor (v)so-scholen cluster 3&4. Voor cluster 1&2-instellingen, de rijdende scholen, de ligplaatschool en de swv-en is er geen overgangsregeling. De basis voor deze handreiking is de [Brochure vereenvoudiging bekostiging PO](#) (versie 7 oktober 2021).

Herverdeeleffecten

De herverdeeleffecten die onderdeel uitmaken van de overgangsregeling hebben betrekking op:

- Gewogen Gemiddelde Leeftijd: als de school een lagere GGL heeft dan de landelijke GGL, dan is het getoonde herverdeeleffect positief en vice versa.
- Leerlingen boven-/onderbouw: als de school relatief veel onderbouwleerlingen heeft, dan is het herverdeeleffect negatief en vice versa. Omdat in de huidige bekostiging voor een leerling onderbouw hoger ligt, terwijl in de nieuwe bekostiging er geen verschil in de bekostiging wordt gemaakt. Het getoonde herverdeeleffect is alleen het gevolg van de aanpassing in de personele component.
- Overige personele bekostiging: deze effecten kennen verschillende oorzaken. Zo kan dit voor basisscholen ontstaan door de herverdeling van het extra bedrag P&A voor basisscholen met minder dan 195 leerlingen. Dit bedrag zal worden opgenomen in de vaste voet per school. Voor het speciaal basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs zit hier bijvoorbeeld het effect in van het wegvallen van de drempel van 4 leerlingen in de cumi-regeling.
- Aanpassing bekostiging materiële instandhouding: hieronder vallen de effecten van de wijzigingen in de berekening van de MI, bijvoorbeeld door een vast bedrag per vestiging te hanteren.

De verandering van de teldatum (van 1 oktober t-1 naar 1 februari t-1) kan ook effect hebben op het budget van scholen. Als het aantal leerlingen van een school op 1 februari ten opzichte van de voorgaande 1 oktober minder is gegroeid dan landelijk gemiddeld, dan kan hierdoor een lager bekostigingsbedrag ontstaan en vice versa. Dit wordt *niet* aangemerkt als herverdeeleffect en is daardoor geen onderdeel van de overgangsregeling.

De overgangsregeling

De overgangsregeling bestaat uit de volgende drie onderdelen:

1. Een (reguliere) regeling voor de eerste drie jaren na inwerkingtreding (2023 tot en met 2025), waarbij de bekostiging stapsgewijs naar de nieuwe bekostiging toe groeit. In het eerste jaar bestaat het budget van een school uit 75% van het budget op basis van de oude systematiek en 25% op basis van de nieuwe systematiek. In het tweede jaar is dat 50%-50% en in het derde jaar is dat 25% op basis van de oude systematiek en 75% op basis van de nieuwe systematiek. Dit wordt op schoolniveau toegepast. Per schoolsoort zal dit in de volgende paragrafen worden toegelicht.
2. Een maximeringsregeling, waarbij de toename of afname van de bekostiging gemaximeerd is. In het eerste jaar is het herverdeeleffect (inclusief onderdeel 1) maximaal -1% tot 1%. In het tweede jaar is dat maximaal -2% tot 2%. En in het derde jaar is dat maximaal -3% tot 3%. Dit wordt op schoolniveau toegepast.

3. Aanvullende bekostiging voor besturen als na drie jaar (in 2026) er een negatief herverdeeffect is dat lager is dan - 3% en het bestuur hierdoor in financiële problemen komt.

Overgangsregeling voor reguliere basisscholen

De overgangsregeling kan worden samengevat in de volgende formule: $(A - B) \times C \times T$, waarbij A gelijk is aan $(D/E) \times F$ /aantal lln op 1-2-2022 ofwel:

$$(((D/E) \times F) - B) \times C \times T$$

Verklaring van de berekening

- D¹ = de personele bekostiging 2022-2023, personeel- en arbeidsmarktbeleid 2022-2023 en materiele instandhouding 2022 ("oude systematiek") op basis van de laatste 1 oktober telling, 1-10-2021 (fixatiedatum)
- E = de reguliere bekostiging² volgens de nieuwe systematiek op basis van de laatste 1 oktober telling (1-10-2021, fixatiedatum)
- F = de reguliere bekostiging volgens de nieuwe stijl op basis van 1 februari 2022
- B = de reguliere bekostiging per leerling, volgens de nieuwe systematiek voor het betreffende kalenderjaar (2023, 2024 of 2025)
- C = het overgangspercentage voor het betreffende kalenderjaar: 75% in 2023, 50% in 2024 en 25% in 2025.
- T = het aantal leerlingen op de teldatum 1 februari voor het betreffende kalenderjaar: 1 februari 2022 voor 2023; 1 februari 2023 voor 2024; 1 februari 2024 voor 2025.

De bekostiging op basis van de nieuwe systematiek wordt voor de eerste drie jaren na de inwerkingtreding per jaar vermeerderd met het bedrag dat de uitkomst is van deze berekening, als de uitkomst van die berekening positief is. Ingeval de uitkomst negatief is, wordt de bekostiging met het berekende bedrag verminderd.

Voorbeeld reguliere basisschool

Een school ontvangt o.b.v. de 1 oktobertelling 2021 volgens de oude systematiek € 1.608.248	D
De school ontvangt o.b.v. de 1 oktobertelling 2021 volgens de nieuwe systematiek € 1.560.000; er zal dus sprake zijn van een negatief herverdeeffect.	E
De school heeft op 1 februari 2022 300 leerlingen en ontvangt op basis van de nieuwe systematiek € 1.590.000.	F
Het bedrag per leerling is dan € 1.590.000/300 = € 5.300,00 in 2023.	B
Het bedrag per leerling volgens de oude systematiek, dat hoort bij de telling van 1 februari 2022 is dan: (€ 1.608.248/€ 1.560.000) x (€ 1.590.000/300) = € 5.463,92	A
Het negatieve herverdeeffect bedraagt € 163,92 per leerling (- 3 %)	F/300
2023*: Het verschil tussen beide bedragen per leerling (teldatum 1 februari 2022) wordt voor 75% meegenomen: (75% x 300 x (€ 5.463,92 - € 5.300)). Dit is een aanvulling bovenop de reguliere bekostiging volgens de nieuwe systematiek (€ 1.590.000)**.	C

¹ o.b.v. WPO oud: personele bekostiging (o.b.v. art 120, lid 2, WPO), toeslag schoolleiding, kleine scholentoeslag, toeslag nevenvestiging, zeer kleine scholentoeslag, onderwijssachterstanden (allen art. 120, lid 3), personeels- en arbeidsmarktbeleid (o.b.v. art 129 WPO) en materiële instandhouding (o.b.v. art 134 WPO).

In het najaar van 2022 wordt de regeling bekend gemaakt. Hierin zit de eventuele loonbijstelling voor 2022 en geraamde prijsbijstelling voor 2023. Rond de zomer van 2023 zal de regeling worden aangepast worden op basis van een eventuele loonbijstelling 2023. Daarna zijn de berekeningsbedragen definitief.

² basisbekostiging + extra bekostiging onderwijssachterstanden + extra bekostiging kleine scholentoeslag + extra bekostiging toeslag nevenvestiging + extra bekostiging toeslag zeer kleine scholen + extra bekostiging noot.
Deze voetnoot is van toepassing op B, E en F.

2024: Het verschil tussen beide bedragen per leerling (teldatum 1 februari 2023) wordt voor 50% meegenomen: 50% x telling 1 feb. 2023 x (€ 5.463,92*** - bedrag per leerling in 2024). Dit is een aanvulling bovenop de reguliere bekostiging volgens de nieuwe systematiek**.	C
2025: Het verschil tussen beide bedragen per leerling (teldatum 1 februari 2024) wordt voor 25% meegenomen: 25% x telling 1 feb. 2024 x (€ 5.463,92*** - bedrag per leerling in 2025). Dit is een aanvulling bovenop de reguliere bekostiging volgens de nieuwe systematiek**.	C

* In het najaar van 2022 wordt een beschikking berekend op basis van de eerste regeling bekostiging. wanneer de prijzen voor 2022 en 2023 definitief zijn, dan wordt dit definitief berekend.

**Bij een positief herverdeeleffect wordt de reguliere bekostiging vermindert gedurende de overgangsperiode 2023 t/m 2025.

***dit gefixeerde bedrag wordt wél aangepast als gevolg van loon- en prijsbijstellingen.

Overgangsregeling voor sbo-scholen

De overgangsregeling kan worden samengevat in de volgende formule: $(A - B) \times C \times T$ waarbij A gelijk is aan $((D+H)/E) \times F$ aantal lln op 1-2-2022 ofwel:

$$(((D+H)/E) \times F) - B) \times C \times T$$

Verklaring van de berekening

- D³ = de personele bekostiging 2022-2023, personeel- en arbeidsmarktbeleid 2022-2023 en materiële instandhouding sbo 2022 ("oude systematiek") op basis van de laatste 1 oktober telling, 1-10-2021 (fixatiedatum)
- H = extra bekostiging materiële instandhouding sbo en ondersteuningsbekostiging personeel sbo, beide op basis van de laatste 1 oktobertelling (1-10-2021, fixatiedatum)
- E = de reguliere bekostiging⁴ volgens de nieuwe systematiek op basis van de laatste 1 oktober telling (1-10-2021, fixatiedatum)
- F = de reguliere bekostiging volgens de nieuwe stijl op basis van 1 februari 2022
- B = de reguliere bekostiging per leerling, volgens de nieuwe systematiek voor het betreffende kalenderjaar (2023, 2024 of 2025)
- C = het overgangspercentage voor het betreffende kalenderjaar: 75% in 2023, 50% in 2024 en 25% in 2025.
- T = het aantal leerlingen op de teldatum 1 februari voor het betreffende kalenderjaar: 1 februari 2022 voor 2023; 1 februari 2023 voor 2024; 1 februari 2024 voor 2025.

De bekostiging op basis van de nieuwe systematiek wordt voor de eerste drie jaren na de inwerkingtreding per jaar vermeerderd met het bedrag dat de uitkomst is van deze berekening, als de uitkomst van die berekening positief is. Ingeval de uitkomst negatief is, wordt de bekostiging met het berekende bedrag verminderd.

Voorbeeld SBO

Een sbo school ontvangt o.b.v. de 1 oktobertelling 2021 volgens de oude systematiek € 1.000.000	D
De sbo school ontvangt o.b.v. de 1 oktobertelling 2021 volgens de oude systematiek extra bekostiging € 685.000	H
De sbo school ontvangt o.b.v. de 1 oktobertelling 2021 volgens de nieuwe systematiek € 1.695.000; er zal dus sprake zijn van een positief herverdeeleffect.	E
De sbo school heeft op 1 februari 2022 135 leerlingen en ontvangt op basis van de nieuwe systematiek € 1.760.000.	F

³ o.b.v. WPO oud: personele bekostiging (o.b.v. art 120, lid 2, WPO), toeslag schoolleiding, CUMI, toeslag nevenvestiging, (allen art. 120, lid 3), personeels- en arbeidsmarktbeleid (o.b.v. art 129 WPO) en materiële instandhouding (o.b.v. art 134 WPO).

In het najaar van 2022 wordt de regeling bekend gemaakt. Hierin zit de eventuele loonbijstelling voor 2022 en geraamde prijsbijstelling voor 2023. Rond de zomer van 2023 zal de regeling worden aangepast worden op basis van een eventuele loonbijstelling 2023. Daarna zijn de berekeningsbedragen definitief.

⁴ basisbekostiging + extra bekostiging toeslag nevenvestiging + extra bekostiging onderwijsachterstanden + ondersteuningsmiddelen sbo). Deze voetnoot is van toepassing op B, E en F.

Het bedrag per leerling is dan € 1.760.000/135 = € 13.037,04 in 2023.	B
Het bedrag per leerling volgens de oude systematiek, dat hoort bij de telling van 1 februari 2022 is dan: (€ 1.685.000/€ 1.695.000) x (€ 1.760.000/135) = € 12.960,12	A
Het positieve herverdeeeffect bedraagt € 76,92 per leerling (+ 0,6 %)	F/300
2023*: Het verschil tussen beide bedragen per leerling (teldatum 1 februari 2022) wordt voor 75% meegenomen: (75% x 135 x (€ 12.960,12 - € 13.037,04)). Dit is een vermindering van de reguliere bekostiging volgens de nieuwe systematiek (€ 1.760.000)**.	C
2024: Het verschil tussen beide bedragen per leerling (teldatum 1 februari 2023) wordt voor 50% meegenomen: 50% x telling 1 feb. 2023 x (€ 12.960,12*** - bedrag per leerling in 2024). Dit is een vermindering van de reguliere bekostiging volgens de nieuwe systematiek**.	C
2025: Het verschil tussen beide bedragen per leerling (teldatum 1 februari 2024) wordt voor 25% meegenomen: 25% x telling 1 feb. 2024 x (€ 12.960,12*** - bedrag per leerling in 2025). Dit is een vermindering van de reguliere bekostiging volgens de nieuwe systematiek**.	C

* In het najaar van 2022 wordt een beschikking berekend op basis van de eerste regeling bekostiging. wanneer de prijzen voor 2022 en 2023 definitief zijn, dan wordt dit definitief berekend.

**Bij een negatief herverdeeeffect wordt de reguliere bekostiging vermeerderd gedurende de overgangperiode 2023 t/m 2025.

***dit gefixeerde bedrag wordt wél aangepast als gevolg van loon- en prijsbijstellingen.

De reguliere overgangsregeling voor (v)so-scholen

De overgangsregeling kan worden samengevat in de volgende formule: (A - B) x C x T waarbij A gelijk is aan (D/E) x F aantal ln op 1-2-2022 ofwel:

$$(((D/E) \times F) - B) \times C \times T$$

Verklaring van de berekening

- D⁵ = de personele bekostiging 2022-2023, personeel- en arbeidsmarktbeleid 2022-2023 en materiele instandhouding (v)so 2022 ("oude systematiek") op basis van de laatste 1 oktober telling, 1-10-2021, (fixatiedatum)
- E = de reguliere bekostiging⁶ volgens de nieuwe systematiek op basis van de laatste 1 oktober telling (1-10-2021, fixatiedatum)
- F = de reguliere bekostiging volgens de nieuwe stijl op basis van 1 februari 2022
- B = de reguliere bekostiging per leerling, volgens de nieuwe systematiek voor het betreffende kalenderjaar (2023, 2024 of 2025)
- C = het overgangspercentage voor het betreffende kalenderjaar: 75% in 2023, 50% in 2024 en 25% in 2025.
- T = het aantal leerlingen op de teldatum 1 februari voor het betreffende kalenderjaar: 1 februari 2022 voor 2023; 1 februari 2023 voor 2024; 1 februari 2024 voor 2025.

De bekostiging op basis van de nieuwe systematiek wordt voor de eerste drie jaren na de inwerkingtreding per jaar vermeerderd met het bedrag de uitkomst van deze berekening, als de uitkomst van die berekening positief is. Ingeval de uitkomst negatief is, wordt de bekostiging met het berekende bedrag verminderd.

Voorbeeld (v)so

Een so school ontvangt o.b.v. de 1 oktobertelling 2021 volgens de oude systematiek € 3.625.000	D
--	---

⁵ o.b.v. WEC en WPO oud: formatief onderbouwde bedragen en ondersteuningsbudget (o.b.v. art 117, lid 2, WEC), toeslag schoolleiding en CUMI (o.b.v. art 117, lid 3, WEC), Ondersteuningsmiddelen (117(4) WEC), personeels- en arbeidsmarktbeleid (o.b.v. art 124 WEC) en materiële instandhouding (o.b.v. art 128 WEC).

In het najaar van 2022 wordt de regeling bekend gemaakt. Hierin zit de eventuele loonbijstelling voor 2022 en geraamde prijsbijstelling voor 2023. Rond de zomer van 2023 zal de regeling worden aangepast worden op basis van een eventuele loonbijstelling 2023. Daarna zijn de berekeningsbedragen definitief.

⁶ basisbekostiging + ondersteuningsmiddelen + extra bekostiging onderwijssachterstanden (cluster 3 & 4)+ extra bekostiging brancardliften etc. (cluster 3 & 4).

De so school ontvangt o.b.v. de 1 oktobertelling 2021 volgens de nieuwe systematiek € 3.575.000; er zal dus sprake zijn van een negatief herverdeeffeect.	E
De so school heeft op 1 februari 2022 218 leerlingen en ontvangt op basis van de nieuwe systematiek € 3.720.000.	F
Het bedrag per leerling is dan € 3.720.000/218 = € 17.064,22 in 2023.	B
Het bedrag per leerling volgens de oude systematiek, dat hoort bij de telling van 1 februari 2022 is dan: (€ 3.625.000/€ 3.575.000) x (€ 3.720.000/218) = € 17.302,88	A
Het negatieve herverdeeffeect bedraagt € 238,66 per leerling (- 1,38 %)	F/300
2023*: Het verschil tussen beide bedragen per leerling (teldatum 1 februari 2022) wordt voor 75% meegenomen: (75% x 218 x (€ 17.302,88 - € 17.064,22)). Dit is een aanvulling bovenop de reguliere bekostiging volgens de nieuwe systematiek (€ 3.720.000)**.	C
2024: Het verschil tussen beide bedragen per leerling (teldatum 1 februari 2023) wordt voor 50% meegenomen: 50% x telling 1 feb. 2023 x (€ 17.302,88*** - bedrag per leerling in 2024). Dit is een aanvulling bovenop de reguliere bekostiging volgens de nieuwe systematiek **.	C
2025: Het verschil tussen beide bedragen per leerling (teldatum 1 februari 2024) wordt voor 25% meegenomen: 25% x telling 1 feb. 2024 x (€ 17.302,88*** - bedrag per leerling in 2025). Dit is een aanvulling bovenop de reguliere bekostiging volgens de nieuwe systematiek **.	C

* In het najaar van 2022 wordt een beschikking berekend op basis van de eerste regeling bekostiging. wanneer de prijzen voor 2022 en 2023 definitief zijn, dan wordt dit definitief berekend.

**Bij een positief herverdeeffeect wordt de reguliere bekostiging verminderd gedurende de overgangperiode 2023 t/m 2025.

***dit gefixeerde bedrag wordt wél aangepast als gevolg van loon- en prijsbijstellingen.

De maximeringsregeling

Op schoolniveau worden gedurende de drie overgangsjaren de herverdeeffeecten van het overgangsrecht gemaximeerd:

herverdeeffeect	Niet minder dan	Niet meer dan
1 ^e jaar = 2023	-/- 1%	+/+ 1%
2 ^e jaar = 2024	-/- 2%	+/+ 2%
3 ^e jaar = 2025	-/- 3%	+/+ 3%

- Indien de uitkomst bij onderdeel 1 **positief** is:
Als $[(B \times T) + \text{vermeerdering van onderdeel 1} - (A \times T)] / (A \times T) < M-$, dan krijgt de school dit verschil uitgekeerd.
- Indien de uitkomst bij onderdeel 1 **negatief** is:
Als $[(B \times T) + \text{vermindering van onderdeel 1} - (A \times T)] / (A \times T) > M+$, dan wordt dit verschil in minder gebracht op de bekostiging van de school.
- Deze controle wordt ieder jaar gedaan, gedurende de overgangperiode.

Verklaring van de berekening

- A = bedrag per leerling op basis van oude systematiek, met teldatum 1 februari 2022, conform berekening bij onderdeel 1 (de drie voorbeelden reguliere regeling)
- B = reguliere bekostiging nieuwe stijl per leerling voor het betreffende bekostigingsjaar (2023, 2024 of 2025), conform berekening bij onderdeel 1
- M-= maximum herverdeeffeect in eerste drie jaren, achtereenvolgens -1%, -2% en -3%
- M+= maximum herverdeeffeect in eerste drie jaren, achtereenvolgens 1%, 2% en 3%
- T= het aantal leerlingen op de teldatum (1 februari) voor het betreffende bekostigingsjaar (2023, 2024 of 2025)

Voorbeeld maximeringsregeling bo

De getallen in dit voorbeeld zijn ontleend aan het voorbeeld reguliere regeling bo, kalenderjaar 2023.

Het bedrag per leerling volgens de oude systematiek, dat hoort bij de telling van 1 februari 2022 is: $(\text{€ } 1.608.248 / \text{€ } 1.560.000) \times (\text{€ } 1.590.000 / 300) = \text{€ } 5.463,92$	A
Het bedrag per leerling volgens de nieuwe systematiek dat hoort bij 1 februari 2022 is $\text{€ } 1.590.000 / 300 = \text{€ } 5.300,00$ in 2023.	B
Het aantal leerlingen op de teldatum 1 februari voor bestofgingsjaar 2023 is 300.	T
Het herverdeeeffect 2023 = $25\% \times (\text{€ } 5.463,92 - \text{€ } 5.300) \times 300 = - \text{€ } 12.294$	
Maximum = $-1\% \text{ van } 300 \times \text{€ } 5463,92 = - \text{€ } 16.391,76$	M-
Omdat het maximum hoger ligt dan het herverdeeeffect in 2023, hoeft deze regeling niet te worden toegepast en geldt alleen de reguliere regeling. De overgangsbekostiging in 2023 is dan: $75\% \times (\text{€ } 5.463,92 - \text{€ } 5.300) \times 300 = \text{€ } 36.882$	C

Herverdeeeffecten na 1-1-2026

Daar waar sprake is van een relatief groot herverdeeeffect en daardoor toepassing van de maximeringsregeling, zal er een relatief groot positief of negatief effect ontstaan in 2026. Bijvoorbeeld: het verschil tussen de oude en nieuwe bekostiging is circa + € 100.000, 5%; het schoolbestuur gaat er op vooruit. De bedragen in onderstaande tabel zijn een benadering.

Jaar	Korting zonder maximering	Korting met maximering
2023	€ 75.000	1% 80.000
2024	€ 50.000	2% 60.000
2025	€ 25.000	3% 40.000
2026	0	0

Zonder maximering zou het schoolbestuur er jaarlijks met stapjes van € 25.000 op vooruit gaan. Met maximering zijn dat stapjes van € 20.000 waardoor er in 2026 een grote stap van € 40.000 ontstaat. Voor negatieve herverdeeeffecten geldt hetzelfde.

Aanvullende bekostiging

Na het derde jaar, dus in 2026 is er eventuele aanvullende bekostiging voor schoolbesturen met een negatief herverdeeeffect van meer dan 3%, die daardoor in financiële problemen komen. Kaders voor deze regeling, die uitsluitend 2026 betreft, worden nog nader bepaald.